

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 3. De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

bas h. t. can. Qui non probaverit l. 1. q. 3. Nam cum alium ad iudicium provocans paratas habere probationes suas debeat l. Qui accusare Cod. de adu. merito. si defecerit in probatione, videtur sine causa, id est calumniosè litem movisse.

Quia tamen non protinus is, qui non probat, quod intendit, calumniari videtur, ideo ejus rei inquisitio arbitrio cognoscentis committitur, qui reo absoluto, priusquam sententiam ferat, de accusatoris consilio quaeret, quàm mente ductus ad accusationem processerit. Et quidè si justo errore aut alià justa causa, quæ à dolo excuset, motum repererit, eum absolvet; si verò in evidenti calumnia eum deprehenderit, legitimam poenam (quæ in publicis iudiciis hodie est poena talionis, ut quod alii malitiosè molitus fuit, ipse luat, l. fin. Cod. hoc tit. in privatis extraordinaria, pro qualitate admissi criminis, l. 3. D. Ad SC. Turpil.) ei irrogabit, d. l. 1. §. Sed non utique 3. can. Quisquis l. qu. 8. & similibus.

Quod si fortè non possit eadem poena affici, qua accusatus probato crimine multandus fuisset, punietur in supplementum alio modò. Et ideo si Subdiaconus Diaconum vel alterius ordinis majorem calumnie accuserit, privabitur officio & verberibus publicè castigatus in exilium mittetur, c. 1. h. t.

Tamet si autem denuntians ad inscriptionem non reocatur tamen si persona Ecclesiastica superiri denuntiaverit crimen aliquod, non probatum sufficienter, indicanda erit ei purgatio Canonica, & interim, donec innocentiam suam purgat, nempe quòd non calumniandi animo ad delationem criminis processerit, ab officio & beneficio suspendendus erit, ut ceteri simili poena perterriti ad infamiam vel aliorum vel suorum maxime Prælatorum, facile non profiliant, s. ult. & ibi Abb. h. t.

2. Prævaricator est vera crimina abscondere, & falsa detegere, l. 1. in princ. D. Ad SC. Turpil. & Prævaricator dicitur quasi varicator, inquit Ulpianus, qui diversam partem adjuvat prodita causa sua, d. l. 1. aut qui vera crimina abscondit, coludique cum reo, falsas probationes admittendo, & veras dissimulando, ita ut ex utraque parte consistat, quin imò & ex altera, cui se adversarium simulavit. Punitor autem prævaricator iudicio arbitrario, Abbas in d. c. 1.

3. Tergiversari est in universum ab accusatione desistere, d. l. 1. D. Ad SC. Turpil. Quod utique accusatione semel instituta non licet, citra abolitionem, qua reorum numero reus eximitur & accusationis memoria aboletur, l. Si interveniente 12. D. eod.

4. Est autem abolitio duplex, alia generalis, quæ est absolutio ab omni accusatione, quam solus Princeps indulgere potest: alia specialis, quæ una tantùm accusatio perimitur & extinguitur. Et hæc fit quatuor modis, primò per Principem, ut generalis; secundò per morem accusantis vel accusæ; tertio per biennii lapsum, sine culpa accusatoris, l. Abolitio Cod. de abolitionib. qua et per postulationem accusatoris, si eam à Judice postulaverit. Vide Hostien. in Summa hoc tit.

TITULUS III.

De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

§ I.

De crimine seu delictis in genere.

1. Delictum, Peccatum & Crimen hic promissè sumi, & quæ sit
2. Delictorum alia Deo in principaliter, alia proximum laedunt.
3. Item alia sunt merè Ecclesiastica, alia merè secularia, alia mixta.

Expedito primo capite hujus libri de iudicio criminali apud Judicem Ecclesiasticum, nempe de Accusationibus, Inquisitionibus & Denuntiationibus, & earum occasione de calumniatoribus: sequitur alterum de generibus criminum, ob quæ iudicium criminale instituitur.

1. Omnia autem quorundam distinctione, majoris studii quam fructus, inter Delictum, Peccatum & Crimen, quasi Peccatum perpe-

trando & committendo. Crimen sceleris atrocitate, Delictum verò omitendo contrahatur, quandoquidem promiscuè usurpari possunt & usurpentur à Iustis, in *l. 1. Cod. Si adversus delictum* &c. nos quoque promiscuè usurpabimus hoc loco: ita tamen, ut licet Peccatum seu Delictum in genere nihil aliud sit, quam actus humanus malus, ut docet Covar. in *Clement. Si furiosus* p. 2. in *princ. n. 1. in fin.*, pressius tamen hic illud accipiamus, ubi agimus de delictis in ordine ad pœnas humanas, nempe pro actu humano malo, qui accusatione & coëcitatione à Jure seu Judice humano dignus sit, sive dolo malo fiat, sive culpa, etiam levissima, admittatur. Dico, pro actu humano; ut indicem debere illud esse voluntarium, sive directè, sive indirectè, sive interpretativè, prout etiam constat ex Gratiano xv. q. 1. in *princ.* & Covar. d. loco. Dico, qui accusatione &c. ut indicem delictum ex te ipso orti, id est ex ipso maleficio. *l. 4. in princ. D. de obligat. & act.* quia sola cogitatione conceptum à Jure non coeretur, *l. Cogitationis 18. D. de pœnis*; sed ultorem habet Deum, *can. fin. xxxii. q. 3.* Aliàs si voluntas seu actus interior in actum eruperit exteriorem, legi subiicitur humana, eaque puniendus venit, *l. is qui cum relo Cod. Ad L. Cornel. de sicar.* maxime ubi in actum exteriorem ita deductus est, ut per conantem non steterit, quò minus delictum fuerit consummatum, *can. Qui pejerare xxxi. q. 5. & similibus.* potissimum in maleficiis, ubi principium & voluntas, non exitus spectatur, *juxta l. Quoniam multa 6. Cod. Ad L. Jul. de vi publ. cum similib.* & generaliter in iis delictis, quæ facile in consequentiam trahuntur.

Omissa item delictorum ea divisione, quæ jure Civili dividuntur in Publica & Privata, & rursus Publica in Capitalia & non Capitalia, de qua *Instit. de publ. judiciis. l. 1. & 2. D. eod.*

2. Jure Canonico ita commodè dividi possunt; Primò, quòd aut principaliter offendant divinam majestatem, ut Simonia, Hæresis, Schisma, Apostasia, Blasphemia, Sortilegium, de quibus etiam prius agendum erit; aut læsionem sive damnum adferant proximo, veluti homicidium, Furtum, Rapina, Ufura, Adulterium, Stuprum, Incestus, Raptus, Injuria, &c. similia, de quibus posterius agemus,

Secundò, quòd alia sint levia, alia gravia, graviora & gravissima, quorum differentiam malim arbitrio Judicis relinquere, quam hic tradere.

3. Tertio, quòd alia sint merè Ecclesiastica seu fori Ecclesiastici, alia merè secularia, seu fori secularis, alia mixta seu mixti fori. Merè Ecclesiastica sunt, quorum cognitio Ecclesiastico Judici reservata est, licet per laicum commissa sint, ut crimen Hæresis, violatio voti Deo facti, aut alicujus præcepti Ecclesiæ violatio censura Ecclesiastica: sacrilegium in sacris commissum, &c. similia, de quibus Abbas & alii, in *c. Cum sit generalis 8. sup. de foro compet.* Merè secularia sunt ea, de quibus, si à laicis committantur, soli Judices seculares cognoscunt, ut Homicidium, Furtum, Rapina &c. similia. Mixta sunt, de quibus, si à laicis committantur, tam Ecclesiasticus quam secularis Judex potest cognoscere: cujusmodi sunt Adulterium, Sodomia, & alia, de quibus Jul. Clar. in *Pract. Crim. q. 37.*

§. II.

Simonia quid sit.

1. 2. Simonia unde dicta & definitio illius.
3. Pretium in Simonia triplex, muneris à manu, à lingua, ab obsequio.
4. Res spirituales qua hic dicantur.
5. Spirituali annexum quid sit.

Inter delicta, quæ divinam offendunt majestatem, gravissimum est Simonia: tum quia per illam homo rem, non suam, sed cujus tantum est dispensator, vendit, tum quia rem spirituales pretio aestimat, eoque pacto vilem facit: similis Judæ, quia Christi dona vendit. Tamque grave delictum ceusetur Simonia, ut ejus comparatione cætera omnia pro nihilo reputentur, *can. ult. 1. q. 7. & c. Per tuas 32. h. 1.*

1. Dicitur autem Simonia à Simone Mago sive magicæ disciplinæ perito, *can. penult. xxi. q. 3.* quia is primus tempore novi Testamenti legitur hoc crimine se & quidem gravissimè polluisse, dum donum Dei seu gratiam Spiritus mercari voluit, ut *Actor. 8. can. Qui studet 1. qu. 1. & can. Salvator 1. qu. 3.*

2. Definitur studiosa voluntas emendi vel vendendi pretio temporali aliquid spirituale vel spirituali annexum. Dicitur, studiosa voluntas

luntas, id est deliberata, ut excludantur morus voluntatis non plenè deliberati, Sumiturque hic voluntas pro ipso actu voluntatis, causa nimirum pro effectu.

Dicitur, emendi & vendendi, quibus verbis intelligitur omnis contractus onerosus, seu non gratuitus, sive sit emptio, sive permutatio, sive locatio; omnisque pactio, sive ea tacita sit, sive expressa.

Dicitur, pretio temporali: quia in hoc consistit ratio Simonie; quod res spiritualis aut spirituali annexa aestimetur pretio temporali, vel aliqua re, quæ pretio sit aestimabilis. Et idem dicitur res spiritualis pro spirituali, aut etiam temporalis, verum non per modum pretii, sed per modum elemosinæ; nempe ut rem spiritualem administrans inde vivat, non erit Simonia. Imò talem consuetudinem, velut piam & laudabilem, probat Pont. & servari præcipit in *Ad Apostolicam* 42. b. t.

Nec obstat, *e. Non satis* 8. c. *Cum in Ecclesia* 9. c. *In tantum* 38. c. *Jacobus* 44. hoc tit. quia ibi solum improbat Pont. pravam consuetudinem, quæ inoleverat, ut aliquid temporale pro rebus ipsis spiritualibus detur vel accipiatur ex pacto: quantumvis sit in veterata, quia diuturnitas temporis non minuit peccatum, sed auget, *d. c. Non satis*: tantoque graviora sunt peccata, quanto diutius infelicem animam tenuerint, *d. cap. Cum Ecclesia*.

3. Pretium ex *can. Sunt nonnulli* 114. l. 9. 1. *can. Salvator* 1. q. 3. solet statui triplex, scilicet pretium muneris à manu, ut pecunia, (quo nomine intelligitur res omnis, quæ est in commercio nostro) vestis, equus, & similia vendi consueta: pretium linguæ sive muneris à lingua, ut laus, vituperatio, item patrocinium advocati, intercessio & commendatio apud Principem, modò ex pacto fiant & obligationem inducant: & idem Simoniam committit, qui pro humana gratia vel laude confert Ordines, *d. can. Sunt nonnulli*. Denique pretium est obsequii, sive muneris ab obsequio, ut ministerium aliquod in rebus temporalibus, quale est famuli, æconomi. Vide Navar. in *Manuali* cap. 23. num. 102. & latè Suarez *lib. 4. De Statu Religionis qui est de Simonia* cap. 37. 38. 39. & 40.

4. Spirituale hic vocatur non omne aut so-

lum incorporale, sed quod aliquo modo est spirituale, sive sit aliquid reale, sive morale tantum, sive per modum actus, sive per modum habitus. Estque hæc materia Simonie, quia cum natura sua sit tale, ut industria humana comparari nequeat, sed divino munere concedi gratis possit, & debeat, magna fuerit irreverentia, si pretio, sicut alie res humanæ, aestimetur. Ideoque non est Simonia, vendere doctrinam, vel notitiam cujusvis veritatis, naturali industria comparabilis, prout etiam constat ex *can. Non liceat* 21. qm. 3. Sunt autem res spirituales triplicis generis. Alie sunt tales secundum essentiam, ut gratia gratum faciens, virtutes infusæ, & dona Spiritus sancti, gratiæ gratis daræ, de quibus 1. *ad Corinth.* 12. & *ad Ephes.* 4. Huc pertinent character ac potestas ordinis & jurisdictionis Ecclesiæ. Alie sunt spirituales secundum causam, ut Sacramenta, quæ sunt causa gratiæ: quò referuntur Missæ, Sacrificium, & omnia Sacramentalia, oleum sacrum, chrisma, aqua benedicta, agnus Dei & similia. Alie denique secundum effectum, ut operationes & exercitia, quæ alicui spirituali & supernaturali dono conveniunt, ut prophetizare, facere miracula, administrare Sacramenta, dispensare, commutare vota, & similia.

5. Spirituali annexum est, quod cum aliquo spirituali connexionem habet. Quod tribus modis contingit, anteceder, concomitanter, & consequenter. Anteceder, & tunc consideratur ut causa illius qui annexum dicitur: cujusmodi sunt ea, quæ tamquam prævia & præsupposita per se ordinantur ad spiritualia à Christo instituta, ut vasa sacra, vestes sacra, calices, campanæ, benedictio templi, consecratio, & similia, quæ ad sacrificium Missæ referuntur. Simile est jus patronatus, quia præsupponitur præsentationi ad beneficia, & jus sepulture, quia per illud acquirit sepultus multa bona spiritualia; à Christo instituta. Concomitanter, ut labor & actio omnis quæ in functionibus spiritualibus sive ministerio Sacramentorum consistit. Ubi observandum, laborem illum esse duplicem, unum præcedentem & non necessarium nec intrinsecum administrationi, & pro illo licet accipere pecuniam & eundem subiectionis, scilicet

secluso tamen scandalo, alterum intrinsecum administrationi, & in quo ipsa Sacramenti administratio consistit: qualis est, qui impenditur in celebrando, audiendo confessiones, & pro tali non licet accipere pretium. Consequenter, quod à spirituali dependet & consideratur ut effectus ratione suæ causæ; ejusmodi sunt beneficia Ecclesiastica, quia supponunt officium divinum, propter quod dantur. In istis tamen non committitur Simonia, nisi interveniat pactum tacitum vel expressum de dando pretio pro ejusmodi spiritualibus, secundum communem sententiam: ac proinde non est Simonia, si Sacerdos præster ministeria sacra, etiam principaliter, ob lucrum temporale; si nullum pactum expressum vel tacitum interveniat. Similiter nec si detur alicui beneficium ob amorem humanum, ut quia sanguine vel amicitia junctus est, vel ob timorem, ne tibi noceat, modò non interveniat pactum Less 2. *De iust. cap. 35. Dubitat 1. Glar. De cianus in Tract. Crimin. To. 1. lib. 5. cap. 79. & 80.*

§. III.

Quotuplex sit Simonia.

1. Simonia alia est iuris divini, alia iuris humani.
2. Item alia Mentalis, alia Conventionalis, alia Realis.
3. Alia item Confidentia, qua species est conventionalis.

Duobus potissimum modis dividi Simonia potest. Primò in Simoniam Juris divini & Simoniam Juris humani sive Ecclesiastici: nam licet nonnulli velint omnem Simoniam esse Juris divini, verius tamen est, aliquam esse Juris humani, ut præter Theologos communiter tradunt Canonistæ in *Quasitum & in cap. Cum olim sup. De rer. permutat.* eà ratione, quòd sola Ecclesia possit sua lege efficere, ut res, quæ ex natura sua est vendibilis, secundum id, quod temporale est, non sit vendibilis quoad eandem partem, ob ordinem, quem habet, ad partem spiritualem, seu in reverentiam rei spiritualis, cui, connectitur, non addendo aliquam novam sanctitatem, vel consecrationem. Talis Simonia locum habet in venditione beneficiorum quoad partem temporalem, seu jus fructuum, quam partem Ecclesia sta-

tuit non vendibilem, ratione divini officii, à quo ex Ecclesia statuto dependet. Similiter in venditione quorundam officiorum minus spiritualium, *can. Salvator 1 q. 3. ut Sacrista. O. con. nomi Ecclesiæ, Advocati Ecclesiæ & similia*, quæ ex solo jure positivo annexa sunt spiritualibus. Præterea in permutatione beneficiorum Ecclesiasticorum, sine auctoritate superiorum facta, *d. c. Quasitum sup. de rer. permutat.* quia potuit Ecclesia illa facere non permutabilia, ob sanctitatem ministerii: quamquam talis permutatio generaliori solum ratione dicatur simoniaca, si non intervenit aliquid temporale, tamquam pretium rei spiritualis. Huic divisioni respondet illa Gloss. *solemnis, in c. Ex parte 13. sup. De offic. & potest. iud. deleg. & in c. Cum pridem 4. V. illicita permutationis sup. De pactis*, qua dicuntur quædam prohibita, quia simoniaca, quædam simoniaca, quia prohibita, Vide Gutierrez *lib. 2. Can. qu. c. 23.*

2. Secundò dividi potest in Mentalem, Conventionalem & Realem. Mentalis est internum propositum, quo quis, dum confert alteri spirituale, intendit eum obligare ad reddendum temporale, vel è contra, sine ullo pacto exteriori, expresso vel tacito: veluti si quis Episcopo det pecuniam, vel eidem serviat, eà intentione, ut pro illa pecunia aut obsequio in mercedem ei conferat beneficium, impleque Episcopus eidem beneficium contulerit, nullo tamen pacto, expresso vel tacito, interveniente.

Conventionalis est, quando tacite vel expresse intercessit pactum, extra tamen executionem, saltem utrumque factam. Et idè duobus modis fieri potest: Primò, si tantum sit inritum pactum, absque ulteriori progressu ad traditionem rei, ex alterutra parte; & hæc vocatur purè conventionalis. Secundò, si una pars dederit pretium, & altera non dum tradiderit rem spiritualement, vel contra; & hæc vocatur conventionalis mixta, quia constat partim reali, partim conventionali.

3. Hujus species est Simonia, quæ vocatur confidentia, qua quis paciscitur cum eo, cui confert vel procurat beneficium eligendo, presentando, postulando, resignando in favorem, instituendo, confirmando, commendando, vel alia ratione, ut is, qui beneficium accepturus est,

est illud ipsum sibi procuranti, vel alteri, putat fratri vel nepoti, cum fructibus vel eorum portione, cedat: adversus quam speciem exstat Constitutio Pii IV, an. 1564. & duplex Pii V. prior an. 1568. altera sequenti anno edita, & ad eandem Tract. insignem scripsit Flaminio Parisius.

Realis est, quando pactio ex utraque parte completa est, saltem inchoatè, ut si collatio beneficii facta sit, & pars pretii soluta.

§ IV.

De pœnis Simoniacorum.

1. Mentalis Simonia non subiicitur pœnis Iuris.
2. Vt neque conventionalis, præter confidentialem.
3. 4. Pœna Simoniaci in Ordine, cum conferentis, sum ordinati.
5. Ea an extendatur ad eos, qui pro prima tonsura aliquid acceperint.
6. Pœna Simoniaci in Religionis ingressu.
7. Collatio, institutio, admissio ad beneficia gratis fieri debet.
8. Imò neque pro pastu aut prandio aliquid exigendum.
9. Nec valet statutum, ut aliquid exigatur in pium usum.
10. 11. Pœna Simoniaci in beneficio, Excommunicatio, Inhabilitas.
12. Simonia in confirmatione vel institutione an irritet præsentationem.
13. Casus, quibus quis non tenetur resignare beneficium simoniacè oblatum.
14. Tenentur ad restitutionem & fiunt infames.
15. Pœna Simonia confidentialis.

Quod ad pœnas attinet Simonia, mentalis nullis pœnis à Jure coercetur, quia cogitationis pœnam nemo in foro exteriori patitur, sed sufficit eam expiari per pœnitentiam coram Deo, *c. ult. h. t.*

Nec obstat, quòd quidam dicant Capit. illud esse corruptum, cum & Glos antiquissima id citet, & etiamnum habeatur ac legatur in editione Gregoriana correctà.

Non obstat quoque, quòd usurarius mentalis teneatur ad restitutionem accepti, ex quo videri posset, idem dicendum de simoniaco

mentali: nam præterquam quòd restitutio in Simonia solum debeat ratione pœnæ, impositæ ab Ecclesia, Simoniacos inhabilitante, nec Ecclesia imponat istam pœnam in Simonia mentali, licet ex parte utriusque, & dantis recipientis, fuerit animus simoniacus, & eruperit in actum externum, intra limites tamen Simonia; dissimilis etiam ratio est: quia in usura fit injuria proximo, nam lucrum illud, quod dat, non daret, sicque dat quodam modò in vitium: in Simonia autem mentali tantum fit injuria rei sacrae, non verò proximo, & idè cessat restitutio. Vide quæ de hoc argumento dicemus inf. ad Tit. De usuris. Covar. lib. 3. var. resol. c. 1. n. 5. Guriert. z. Can. Quæst. lib. 2. cap. 23.

2. Similiter quidquid sit de rigore Juris antiqui, quo videntur incutiri pœnæ Juris, adversus Simoniacos constitutæ, per Simoniam conventionalem, etiam neutra ex parte completa, Glos in c. Tuos nos 24. V. culpabiles h. t. & alii, quos videre licet apud Gatz. De benef. 8. p. c. 1. an. 20. ramen verius est, nullam Simoniam conventionalem exceptà eà, quæ confidentiæ dicitur, ipso facto subiaci ullis pœnis Juris, saltem de stylo Curia Romanæ, ut tradunt Guriert. z. l. 1. Can. quæst. c. 9. per tot. Navar. d. loco & Less. 2. De iure & iust. c. 35. Dubitat 27. Et probatur ex Extravag. Cum detestabile 2. h. t. ubi pœnæ non statuuntur nisi in eos, qui conventionale facta quomodolibet dando vel accipiendo Simoniam commiserint: nam inde constat, requiri actum completum, potissimum cum pœnæ sint restringendæ.

Sola igitur Simonia realis, præter eam, quæ dicitur confidentiæ, inducit pœnas Juris ipso facto; & quidem solum in Beneficiis, Religionis ingressu, & Ordine, ut docet Navar. d. c. 23. n. 114. Lessius d. loco.

3. Conferens itaque Ordinem simoniacè est excommunicatus, d. Extravag. Cum detestabile; & suspensus à collatione cujusvis Ordinis, etiam primæ tonsuræ; item ab executione omnium numerum Pontificalium; eidemque interdictus est ingressus Ecclesie: & si contra hanc suspensionem vel interdictum quid fecerit, suspensus erit ab administratione Ecclesie & à perceptione omnium fructuum, à nullo, præterquam à summo Pont. absolvendus, prout statuit Sixtus V. in Bulla edita in malè pro-

morientes & promotos: quam tamen plerisque in locis ignorati, & proinde non esse usu receptam putat Lessius.

4. Qui simoniacè Ordinem aliquem susceperit, excommunicatus est ipso facto, & suspensus ab executione omnium Ordinum, etiam antè susceptorum, *juxta communioem intellectum d. Extravag. 2. h. t. Silvest. in Summa V. Simonia n. 7. Lessius d. loco Dubis. 24. nu. 135.* Quòd si verò alius, te ignorante, pro tua ordinatione pecuniam dederit, ne quidem te fore suspensum ab ordine simoniacè suscepto, quia id in Jure expressum non sit, tradit Less. *ibid.* post Navar. in *Manuali. c. 25. n. 68.* cum enim ipse nihil deliqueris, non est, cur tibi hæc pœna irrogetur per solam iniquitatem alterius.

Cæterum Pius V. Constituit. *incip. Cum primum*, quam refert Piaf. *Praxis Episc. p. 2. c. 4. art. 7. n. 12.* suspensionem fecit temporariam, aliasque pœnas addidit: Quicumque, inquit, detestabile crimen Simoniacæ pravitatis commisisse convictus fuerit in consequendis Ordinibus, eo ipso fit ab illorum executione per decennium sine spe dispensationis suspensus, & per annum carceribus mancipetur. Et addit deinceps, eos, qui dignitates, beneficia aut officia Ecclesiastica simoniacè adepti fuerint, præter privationem, inhabilitatè ad obtenta & obtinenda, si crimen ejusmodi plures commisisse convicti fuerint, etiam corporaliter puniendos: qui verò in Sacramentorum exhibitione simoniacè aliquid fecerint, cum maxima severitate coercendos. Insuper idem Pont. saluberrimum decretum Conc. Trid. *Sess. 24. c. 14. De reformat.* circa ingressus vitiosos in beneficia, Constituit. *incip. Durum nimis prid. Kalend. Julii 1570.* extendit & gravibus pœnis locupletavit, quam refert Piaf. *d. loco n. 15.*

5. Sed cum dixerimus, Simoniacum in ordine esse excommunicatum ipso jure, quæri hic posset, an ea pœna extendatur etiam ad eos, qui pro prima tonsura vel pro litteris dimissorias vel testimonialibus aut pro sigillo aliquid simoniacè accipiunt. Ita existimant quidam, moti decreto Conc. Trid. *Sess. 21. c. 1. in fine*, sed ea extensio displicet Lessio, *d. Dubis. 24.* ea inter alias ratione, quòd his nullo jure pœna excommunicationis inflicta legatur; non videri autem inductas à Conc. novas pœnas, quia id clariùs explicuisset, sed solum renovatas, quæ olim ju-

re statutz fuerunt. Ut proinde verba illa, *pœna à jure inflicta ipso facto incurritur*, referenda tantum sint ad eos, in quos jure statutz sunt, nempe ad conferentes vel accipientes Ordinem simoniacè. Ubi adverte, Conc. aperte loqui de Simonia reali, quæ utriusque completa est, ut patet ex verbis, *tam dantes quam accipientes*; & idè non incurrit excommunicationem, qui per conventionalem Simoniam confert Ordinem, nisi res promissa soluta fuerit, ut docet Less. *d. Dubis. 24. n. 143.*

6. Quod ad Religionis ingressum attinet, tam dantes quam accipientes pro eo aliquid temporale excommunicantur ipso facto, & Conventus seu Capitulum, si consenserit, suspensionem incurrit, *Extravag. 1. h. t.* quæ tamen non videtur usu recepta. Nec etiam hæc pœna locum habet in dote, quæ datur monasteriis fœminatum. Imò consuetudo illa exigendæ dotis, non quidem pro ingressu, sed pro alienatione Monialis, passim permittitur, tamquam licita, maxime si monasterium sit tenue. Vide Navar. in *Manuali. c. 27. n. 106.* & *Tract. De rebus Ecclesiasticis. q. 1. Monito ult. Gutierrez lib. 1. Can. quæst. c. 32.* & Less. *De jure Episc. lib. 2. c. 35. Dubi. 12.*

Insuper simoniacè admissus ad Religionem videtur inhabilis, absque dispensatione Ordinarii, ad manendum in monasterio, in quòd sic receptus est, si conficius fuerit: non quasi professio sit nulla, sed quia non acquirit jus præbendæ Regularis, ut nec jus vocis activæ & passivæ. Non tamen tenetur egredi, donec per Superiorem compellatur.

7. Priusquam verò accedam ad pœnas Simoniæ in beneficiis, revocandum hic in memoriam est, oportere beneficia conferri gratis, id est, absque interventu alicujus pretii aut alterius rei, pretio æstimabilis, *juxta can. 1. 2. 3. 4. 5. l. 9. c. 1. cap. 1. 2. 3. ead. causis q. 3. can. Dilectissimi VIII. qu. 1. toto h. t. Decret. & in Extravag. communib. Conc. Trid. Sess. 24. cap. 1. 4. De reformat.* ubi vetat aliquid accipi ab electis, presentatis, institutis vel instituentis, confirmatis vel confirmandis, mittendis in possessionem alicujus Ecclesiæ vel beneficii, nisi ex antiqua consuetudine tale quid recipi solitum converti in usus pios consueverit, veluti in usum fabricæ, sacrariæ, cœmeterii aut pauperum elemosynas, non etiam in commodum beneficiariorum: prout fieret, si solveretur mensæ Capituli, aut

in re-

in reparationem bonorum ejus, quia tum redundaret & cederet in utilitatem singulorum juxta declarationem Cardd. Alioquin censentur simoniacum, & exigentes atque accipientes incurrunt pœnas simoniacorum: licet alias id, quod erogatur in sumptus ministerium Dei, pium reputetur, *can. Judices vrsf. hoc ipsum 1. qu. 1. & Dei ministri inter pauperes numerentur, l. Privilegia 17. Cod. De sacros. Eccles. Ubi tamen adverte, id, quod ita accipitur in pios usus, non posse accipi tamquam rei spiritualis aut spirituali annexæ pretium, nam tum æquæ maneret deformitas & ratio simoniæ.*

8. Sed neque ex eadem causa pro pactu aliquid exigi potest, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemoriali. *can. fin. 1. qu. 3. c. Non satis 8. c. Cum in Ecclesia 9. cap. Iacobus 44. hoc tit. Imò Pius V. Constit. incip. Durum nimis edita anno 1570. prid. Kal. Junii, quæ est declaratoria d. cap. 14. Concil. Trident. declaravit Episcopum, qui aliquid (etiam dulciaria tantum ut vocant) exegerit pro receptione aliqujus in Canonicum, vel pro admissione ad dignitatem, beneficium vel officium Ecclesiasticum, suspensum esse à Pontificalis officii exercitio; Capitulum seu Collegium subjacere interdicto; privatas autem personas sententiam excommunicationis incurrere; & eos, qui sic aliquid acceperint, teneri ad restitutionem accepti. Quamquam ista Constitutio passim non servetur, imò ignoretur omnino.*

9. Sed nec de cætero fieri statutum potest, ut aliquid solvatur in usum pium, prout censuit Sacra Congregatio super d. c. 14. Concil. Trid. Neque etiam hodie pro admissione ad beneficium licet in usum pium accipere id, quod antè accepi & verti solebat in proprium, ut ex Guierrez *Can. Quæst. l. 1. c. 29. num. 28.* tradit Zyp. *hoc tit. num. 8.* Ubi subjungit, Pium V. d. *Constitut. voluisse, ut novi Canonici primis annis tantum reciperent, quantum antiqui: Sacram tamen Congregat. judicasse, nec dictam constitutionem, nec d. cap. 14. Conc. contrariari consuetudini, quæ fructus primi anni distribui solent inter antiquos Canonicos & recentem admissio post mortem relinquit tantumdem pro solutione debitorum & funeralium: licet eam improbet Choppin. De sacra Polis, ibid. Tit. 8. num.*

14. Addit ibid. Zyp. Conc. provinciale Mechliniense anno 1607. hujusmodi annos carentiæ sustulisse; id tamen ubique executionem non habuisse, eo quod quædam Capitula non immemoriam consuetudinem dumtaxat, sed & confirmationem habeant sanctæ Sedis: imò & fundationem contrariam, uti de fundatione Capituli S. Gudulæ Bruxellis attestatur idem Zyp. Cæterum immemoriam consuetudinem detrahendi medietatem ex fructibus primi anni Concil. Trident. non sustulit, modò applicetur piis locis, Riccius in *Praxi Decis. 567. ex declarat. Sacra Congregat.*

10. Committentes vero simoniam in beneficiis, utrinque consumptam seu completam perditionem rei temporalis, & spiritualis, saltem inchoatam, ut si collatio beneficii sit facta, & pars pretii soluta, sunt in primis excommunicati, non nisi à summo Pontifice absolvendi, præterquam in articulo mortis, *Extravag. Cum detestabilo 2. hoc tit. & provisio de beneficio facta est ipso jure nulla, can. En qua, c. aliis 1. qu. 3. c. Cum Clerici in V. spoliatis, & ibid. Abbas sup. de pactis d. Extravag. Cum detestabilo: licet ab aliis procurata fuerit, provisio siue sciente, & non contradicente, c. Sicut tuis 13. siue etiam ignorante, prout tradit Garzias cum aliis quos citat, De beneficiis p. 8. c. 1. num. 4. 5. & 6. & patet ex d. Extravag. Cum detestabile. c. Ex insinuatione 26. c. Nobis, ibi, *penitus reprobanda*: nam dictio, *penitus*, significat nullitatem ipso jure, Garzias d. loco num. 5.*

11. Fitque inhabilis ad beneficium simoniacè obreptum, ita ut pro illa vice non possit illud ei conferri absque dispensatione; idque in pœnam eorum, qui promotionem simoniacam procurant: d. c. Nobis, d. cap. Sicut tuis hoc tit. & c. penult. sup. de elect. Nam cum ibi dicatur, quod cassatâ electione Prælati propter simoniam, eo ignorante commissam, non possit Episcopus cum eo pro ea vice dispensare, secus si beneficium sit simplex; sequitur, eum esse inhabilem ad illud idem beneficium, cum nemo iadigeat dispensatione, id est relaxatione Juris, nisi qui Jure impeditur. Imò juxta Bullam quandam Pii V. redditur inhabilis ad omnia alia beneficia, in posterum consequenda. Dico, in posterum; nam Simonia, nisi sit confidentialis, non privat aliquem beneficiis

ficiis antè obtentis. Sed nec dicta Pii V. Constitutio usù recepta est quoad illam pœnam, ut testantur Suarez *De Simonia* c. 51. n. 11. & Garz. d. p. 8. c. 1. n. 72. Nec in Jure est expressa talis inhabilitas, ne quidem in Simonia reali, ut latius deduxi in *Tract. de beneficiis Tit. de modis, quibus beneficia conferri debent*. Sicut neque in Jure expressum est, quòd talis simoniacus sit irregularis: quo tamen expresso sequeretur indubiè, etiam inhabilem esse ad alia beneficia obtinenda in posterum, cum effectus irregularitatis præcipuus sit, reddere inhabilem ad futura.

Quòd si verò ab aliis, ignorantia inculpa laborantibus, commissa fuerit Simonia, proviso etiam ignorante, vel ab ipso quoque beneficiato per ignorantiam, non videtur effici inhabilis ad illud idem beneficium obtinendum, cum nulla subit culpa, ob quam ea inhabilitas induci debeat: & proinde poterit ei conferri beneficium, absque dispensatione; factâ tamen prius utroque casu illius resignatione, quia prior collatio fuit irrita, quippe per contractum irritum.

Sic quoque proviso de beneficio ipso jure nulla est, quando Simonia commissa est cum uno ex electoribus, præsentatoribus vel collatoribus, licet eorum major pars absque Simoniae labe provisum elegerit, præsentavit, vel ei beneficium contulerit: si utique elegant, præsentent, vel conferant, ut univèrsi seu jure Collegii, ut patet ex d. c. *Nobis* & ibi notat Abbas *hoc tit.* tunc enim omnium una est electio, præsentatio: vel collatio; ideoque simonia cum uno commissa vitiat omninò electionem, præsentationem, vel collationem; secus quando ut singuli, quia tunc tot sunt præsentationes vel collationes, quot patroni vel collatores, quandoquidem singuli per se præsentent vel conferant, ideoque una non vitiat aliam in præjudicium præsentati seu collati, qui consecus non fuit Simoniae: nec utile per inutile vitiat, c. *Vita* 37. *De R. l. in 6.*

12. Sed quid si electus vel præsentatus legitimè, committat deinde Simoniae pro confirmatione vel institutione obtinenda, an etiam electio vel præsentatio irritabitur? Ita existimat Garz. d. p. 8. cap. 1. n. 14. sed contrà & verius Less. d. loco, vitari solam confirmationem vel institutionem, in qua sola vitium commissum

est: idque insinuat in e. *Si confirmationem de elect. in 6.* Nec enim si posterior actus sit irritus, etiam prior censeri irritus debet: licet è diverso, commissa Simonia in electione aut præsentatione, ipsa quoque confirmatio vel institutio sit irrita, quandoquidem procedat ex supposita validitate electionis aut præsentationis.

13. Sunt tamen aliqui casus quibus quis non tenetur beneficium resignare, etiam si dato pretio illud consecutus sit. Primus est, si ad veritatis ipsius occultè per fraudem & in dispendium eligendi aut promovendi pecuniam dederit, eo sine scilicet, ut collatio eidem facta esset invalida, ipseque inhabilis, d. c. *Nobis* 27. & d. c. *Sicut unus* 37. *hoc tit.* Secundus, si veritas ne pecunia ab alio quo detur pro beneficio sibi impetrando, expressè contradixerit, d. c. *Sicut unus* Less. d. loco n. 143. Ubi movet hoc dubium, an, si post obtentum beneficium consentias solvendo pecuniam ab alio promissam, aut refundendo expostam, tenearis beneficium resignare? Distinguedum; nam si non consentias, in pactum alienius, ratificando contractum seu promissionem simoniaci amici, sed ex amicitia tantum solvas, quod promissum, aut refundas, quod expostum, ne damnum tua causa patiar, non tenebris resignare. Navar. *Constit. n. 5. h. tit.* Si verò consentias, approbando factum illius, licet quidam teneant, te non teneat ad resignandum beneficium, eo quòd ratificatio post legitimam collationem & jus acquisitum non possit eam inficere, nihilominus contrarium colligunt. *Id. in d. c. Sicut*: saltem mereri privationem beneficii tradit Less. d. loco n. 144. Tertium casum addent quidam si Pontifex ad Pontificatum simoniacè pertigisset, de quo vide Less. *ibid.*

Æquum quoque videtur, ac praxi consonum, quod tradit Rebuff. in *Praxi benef. Tit. Quot modis benef. acquir. n. 22.* non videri simoniacos illos, qui coacti solvunt sportulas pro collationibus, præsentationibus & c. cum resistere non valeant, & modò voluntariè non dent, Quod etiam dici non potest de solventibus aliquid Capitulo, in admissione ad possessionem solvi consuetum, quia fit quædam redemptio vexationis, ut ex Lessio tradit Garz. d. loco num. 43. quem plenius vide.

14. Deniq; tenentur Simoniaci ad restitutionem

nem pretii simoniæ accepti; suntque infames, *can. simo. q. 3. Glos. in c. 1. De testibus in 6. in V. mendicantes*, infamia scilicet Juris, *can. Sand. xv. q. 3.* non tamen ipso facto, sed per sententiam Judicis, dummodò in ipsa sententia fuerit apposta hæc pœna, ut ex Abbate tradit Garz. *d. loco n. 6.*

15. Si quaratur, quæ sint pœnæ, quas Simonia inducit confidentialis. Dicendum, primò inferre excommunicationem utrique parti; à qua solus Pont. absolvere possit, præterquam in mortis articulo. Secundò, privationem beneficii, in quo commissa est Simonia, & reliquorum omnium. Tertiò, inhabilitatem ad idem beneficium, & ad cætera quæcunque; suntque hujusmodi beneficia, collata & accepta in confidentiam, reservata Sedi Apostolicæ. Navar. *in Manuali c. 23. n. 100.* Less. *d. cap. 15. Dubit. 26.* Ubi subjungit, privationem omnium beneficiorum & inhabilitatem ad omnia, incurri tribus casibus, primò, in Simonia confidentiæ; secundò, in electione simoniaca Papæ, Conc. Lateran. *sub Julio 11. Sess. 5.* tertiò, quando examinatores occasione examinis aliquid accipiunt, juxta decretum Conc. Trid. *Sess. 24. cap. 18.* Ad dens, in his tribus casibus usu videri receptum, ut non teneatur quis beneficia sua dimittere ante sententiam.

Quibus autem modis probari possit Simonia confidentialis, tradit Flamin. Paris. *Tract. de Confidentiali q. 64.* ubi docet, probari etiam solis præsumptionibus. Et quamquam Gutierrez *Can. q. lib. 2. c. 13. n. 78.* velit Bullas de confidentiis nihil prohibere, quod non antè prohibitionem fuerit, & solum disponere contra confidentiam beneficalem illicitam, quæ sit pretio, pacto, modo, conditione tacite vel expresse interveniente: tamen si verè examinentur integræ Constitutiones, inquit Zyp. *h. tit. sup. nu. 5.* nihil novi juris inducere nemo non animadvertet.

Illud denique hic subiiciendum est, quòd licet Concilium Tridentinum veteri pro administratione rerum spiritualium apponi pacta & conditiones mercedum, non innovaverit tamen jus antiquum, quo licet elemosynæ vel sustentationis causa consuetum aliquid dari vel accipi. Zyp. *h. tit. n. 10.* ex Gutierrez, quem citat. Ubi subjungit, in officiis secularibus non verti Simoniam: in Brabantia tamen, datâ vel et-

iam mutua à pecuniâ, confetti officia non posse juxta tabulas legum Brab. Joannis Ducis, ac juramentum subsequentium Principum, quod an ministri, inquit, satis observent, ipsi viderint.

TITULUS IV.

Ne Prælati vices suas vel Ecclesias sub annuo censu concedant.

1. Ratio hujus prohibitionis.
2. Fructus beneficiorum alteri sub annua pensione cedis possunt.

POST generalem tractatum de Simonia sequuntur duo speciales casus, qui simoniaci habentur. Estque hic Tit. pars quædam Tit. superioris, ut constat quoque ex compilatione facta ab Alexandro III. in Conc. Lateranensi, in qua sic legitur: *De Simonia, & ne merces pro Ecclesia consecratione recipiatur, vel pro monachatione, vel pro Sacramento Ecclesie, vel pro licentia docendi nove Prælati vices suas ad causam terminandas vel regimen Ecclesiarum sub annuo pretio committunt.* Potestas enim jurisdictionis Ecclesie refertur etiam inter spiritualia, quæ sunt materia Simoniæ; ac proinde non licet Archiepiscopis, Episcopis, Decanis, Archidiaconis, aliisque Ecclesiarum Prælati, vices suas, id est, jurisdictionem vel Ecclesiam alteri sub annuo censu, sive annua pensione cedere.

1. Tum quia hæc Simoniæ species est, *c. 2. & 3. h. t.* tum quia gratis judicare debent, *can. N. n. sand. xiv. quæst. 5.* ac gratis beneficia Ecclesiastica conferre, *c. Non satis sup. De simonia.* Qui verò dederit pecuniam, ut spirituales jurisdictionem exerceat, officio suo privandus est, & sic conferens amplius conferre non potest, ac Canonicè puniri debet, *d. c. 1.*

2. Fructus tamen Ecclesiarum seu beneficiorum sub annuo censu concedi & locari possunt, *cap. 3. & ult. h. t.* cum obventiones ejusmodi
Mmm nullam